

АНАЛИЗА УДРУЖЕЊА НАСТАВНИКА
„ДУГА“ О УЏБЕНИЦИМА ИСТОРИЈЕ

Науку у руке
професионалаца

Страна 2

УЧЕНИЧКИ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

„Карађорђе“
у новом руху

Страна 3

ТЕМА БРОЈА:
ШКОЛА И ПРЕДУЗЕТНИШТВО

Формула за успех:
динар је велики као кућа

Стране 4–6

КАКО СА АГРЕСИВНИМ
МАЛИШАНИМА?

Правила за границе
допуштеног

Страна 11

ЕЛЕКТРОМРЕЖЕ СРБИЈЕ: СТИПЕНДИЈЕ ЗА СРЕДЊОШКОЛЦЕ

Стручни кадар – кључ успеха

Генерални директор Јавног предузећа Електромреже Србије (ЕМС) Никола Петровић 11. септембра је свечано, у просторијама овог предузећа, потписао уговоре о стипендијама са ученицима средње Електротехничке школе „Никола Тесла“ у Београду. Право учешћа на конкурс у школској 2014/2015. за годишњу стипендију у висини од 80.000 динара имали су ученици треће године који се образују за електротехничаре енергетике. Главни циљ пројекта је унапређивање средњошколског образовања у Србији кроз директну помоћ ученицима који су одабрали да им будуће занимање буде у области енергетике.

– Честитам свим стипендистима. Овај пројекат је значајан колико за вас, толико и за нашу компанију. Улагање у стручни кадар је

кључ успеха Електромреже Србије. Подршка кроз стипендирање је један од начина да мотивишемо и усмеравамо будуће младе кадрове како би овладали и практичним знањем и сутра били спремни за нове професионалне успехе. Верујем да ћете бити доследни у постизању својих циљева и обавеза – рекао је Никола Петровић, генерални директор ЕМС-а, обраћајући се стипендистима, њиховим родитељима и осталим присутним.

Директорка средње Електротехничке школе „Никола Тесла“ проф. Рада Камбан истакла је да ће стипендистима помоћ бити драгоцену у даљем школовању.

– Ово није први пут да наша школа сарађује са Електромрежом Србије. Када смо радили монографију школе, пронашли смо податак

да је већина наших некадашњих ученика сада запослена у ЕМС-у. Надам се да ћемо и сада оправдати поверење које нам је указано – рекла је Рада Камбан.

Током периода у којем примају стипендије ученици ће бити у могућности да учествују у практичном раду у одређеној организационој јединици ЈП ЕМС-а.

Стипендиста Јанко Терзић није крио да му стипендија значи много. – Ово је и велика помоћ мојој породици у финансијском смислу – рекао је Терзић, док је Милена Стакић казала да ће јој стипендија помоћи у наставку школовања:

– Стипендија за мене значи наставак школовања, а пракса коју ћемо имати овде ми много значи како бих усавршила знање.

НОВИ ВИСОКОШКОЛСКИ ПРОЈЕКАТ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Ка објективном „мерењу“ студентских знања и вештина?

Да ли студенти широм Европе заиста развијају компетенције које су им потребне за професије за које се школују? Да ли им студијски програми заиста пружају оно што обећавају? Могу ли се резултати високог школовања – у различитим земљама – заиста поредити на смислен начин? Нови пројекат у домену високог школства који финансира ЕУ треба да помогне да се дође до одговора на ова питања, развојем инфраструктуре која би омогућила тестирање резултата бечлор и мастер студија широм Европе, у више студијских области, и на начин који задовољава потребе различитих интересних група у европском образовном простору. Под акронимом CALOHEE (Comparing Achievements of Learning Outcomes in Higher Education in Europe – Поређење резултата учења у високом образовању у Европи), ове јесени стартује израда студије изводљивости истоименог пројекта, чији се први резултати очекују на пролеће 2017. године. Пројекат вредан 668 хиљада евра финансира Европска комисија, највећим делом из фондова намењених Еразмус плус програму студентске размене.

Студија CALOHEE не предвиђа класичан програм рангирања универзитета, иако ће њени резултати и појединачним универзитетима свакако омогућити да се међусобно пореде. Идеја је да се осмисли „међународно упоредиви“ тест који може

да „мери“ стечено знање и тиме омогући поређење онога што уче европски високошколци, укључујући и њихове практичне вештине. Циљ је да се омогући процена квалитета високог образовања у Европској унији, што је иначе један од често критикованих недостатака универзитетских ранг-листа које углавном обрађују квантитативне параметре. „Подстицање економског развоја и отварање нових радних места у Европи је политички приоритет број један Европске комисије. У томе ћемо успети само ако обезбедимо да наше образовне

институције преносе знања и вештине које оспособљавају људе за активно учешће у динамичној глобалној привреди“, појаснио је тим поводом европски комесар за образовање, културу, омладину и спорт Тибор Наврачић. Рекавши у једном интервјуу да се „веома радује резултатима нове студије која је део Еразмус плус програма“, Наврачић је додао да су Европској комисији неопходни „поузданији подаци“ о томе какви су резултати рада високошколских институција у Европи, као и да посебно поздравља то што је пројекат фокусиран на ком-

петенције студената битне пре свега за њихово запошљавање.

С циљем да исправи „грешке“ и допуни мањкавости других међународних универзитетских ранг-листа, Брисел је, подсетимо, развио сопствени систем рангирања високошколских институција U-Multiranking, а примењује га већ две године. Европски стручњаци су га, наиме, развили и реализовали као вишедимензионалну и уравнотеженију академску слику од Шангајске или британске THE листе, које су критиковане као нереалне и пуне предрасуда. Први резултати U-Multirank рангирања показали су, међутим, да се и U-Multirank суочава са истим изазовима на које наилазе и друге међународне ранг-листе. Многи од индикатора, а посебно они који се односе на наставу и учење, само су далек и нејасан показатељ квалитета и учинка појединачних универзитета, те је CALOHEE пројекат по свој прилици још један европски покушај да се ипак дође до поузданијих алата за оцењивање квалитета и релевантности европског високог школства у смислу оспособљавања људи за брзо и што успешније укључивање на тржиште рада.

Пројекат CALOHEE испрва ће покрити пет студијских области, односно пет важних академских домена – инжењерске науке (грађевинарство), здравствену заштиту (болничка нега пацијената), хуманистичке науке (историја), природне науке (физика) и

друштвене науке (образовање) – а касније и низ других предмета.

Оквири за оцењивање знања и вештина студената у поменутих областима биће осмишљени коришћењем истоветне методологије, али ће такође бити прилагођени карактеристикама сваког домена или предметне области, узимајући у обзир разноликост мисија, оријентација и профила појединачних универзитета. Ти оквири ће омогућити развој тестова на основу чијих резултата ће универзитетске управе, наставно особље и студенти моћи да процене да ли студенти достижу међународно дефинисане нивое компетенција потребних да остваре своје друштвене улоге у смислу личног развоја, грађанске ангажованости и запошљавања. Циљ прве фазе пројекта је да се види да ли је могуће дизајнирати тестове који би обезбедили поуздане алате за мерење студентских резултата.

Пројекат је иницијатива шпанске Тунинг академије, међународног истраживачког центра за високо образовање, и холандског Универзитета у Гронингену. Техничку и консултативну подршку пројекту обезбеђује непрофитна америчка организација ETS из Принстона (Њу Џерси) која се бави тестирањем образовних програма, а укључени су, како се тврди, и бројни престижни универзитети, универзитетске асоцијације и студентске уније, пре свега Европска студентска унија.

Г. Томљеновић

НЕУСПЕХ АНЕЛО ПРОЈЕКТА?

Организација за европску сарадњу и развој (OECD), чији АНЕЛО пројекат глобално поређења резултата високошколског образовања није заживео због наводне блокаде од стране неких од најстаријих светских универзитета, критикује CALOHEE. Уз оцену да се „европски приступ темељи на мерењу резултата учења на озбиљан и компаративан начин“, замерка је да ће „свака високошколска институција имати сопствени оквир за оцењивање“, што према оцени OECD није добра идеја.

И OECD је, подсетимо, 2012. године спровела студију изводљивости сличног пројекта намењеног објективном оцењивању и поређењу светског високог образовања. Пројекат АНЕЛО такође има идеју да оцењује стваралачке вештине и „додату вредност“ универзитетског образовања, али и да уз помоћ тих података пореди учинак појединачних земаља. Почетком ове године је из OECD предложено да започне примена АНЕЛО, али су бројни универзитети пилот пројекат оценили као „промашај“, наводећи као разлог неадекватне инструменте и методологију програма.

Заговорници АНЕЛО истичу да се академске институције и системи данас пореде неадекватним рангирањима која користе непоуздане методе и притом не узимају у обзир резултате учења. Оцењују, такође, да АНЕЛО блокирају етаблиране високошколске институције које „покушавају да спрече да на светлост дана изађу нове информације о образовању“.